

дяться до відомих партнерів для подальшого обговорення в підгрупах. Після закінчення «мозкового штурму» учасники кожної підгрупи під керівництвом свого лідера збираються й обговорюють висунуті ідеї, відбираючи з їхнього числа найбільш раціональні з погляду більшості учасників.

Література

1. Зербіно Д. Д. Наукова школа: лідер і його учні. — Львів: Євро світ, 2001. — 208 с.

С. В. Горянська, канд. екон. наук, доц.,
кафедра страхування

УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ І МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ»

Економічні процеси в Україні все більшою мірою набирають позитивного характеру. Тому одним із чинників формування спеціаліста високого рівня є обсяг знань і вмінь, накопичених студентами під час навчання у ВНЗ у зв'язку з постійним зростанням обсягів інформації та вимог до компетенції і навичок майбутніх фахівців та обмеженим часом, відведеним на опанування кожної теми, перед викладачем постійно постає проблема підвищення ефективності пізнавальної діяльності студентів.

Дисципліна «Соціальне страхування» посідає важливе місце серед навчальних предметів, які формують фахівця фінансового профілю. Тому вивчення її є необхідною складовою формування бази знань сучасного спеціаліста в області фінансів. І перш за все, доречно обмірковувати думку про поширення вивчення цієї дисципліни не лише студентами фінансово-економічного факультету, а й студентами окремих спеціальностей.

Програмою курсу «Соціальне страхування» передбачено дослідження економічної сутності і ролі соціального страхування, розкриття надзвичайно складної системи фінансових відносин, що виникають у процесі формування і використання фондів соціального страхування, розгляду механізмів управління діяльністю фондів та розрахунків матеріального забезпечення та фінансування соціальних послуг.

Навчальною програмою дисципліни передбачено вивчення 11 тем, що не відповідає кількості лекцій. Практичних занять передбачено набагато більше. Усе це ставить питання пошуку ефективних методів засвоєння дисципліни. Основна увага, на наш погляд, повинна зосередитись на створенні адекватної системи використання сучасних методик навчання.

При наявності навчальних і навчально-методичних посібників час, відведений на лекції, повинен бути достатнім для викладання базових концепцій дисципліни, найбільш складного для розуміння матеріалу, нової інформації, що відсутня у посібниках. Основний акцент повинен робитися на самостійну роботу студентів і на семінарські заняття. Завдання викладача — координувати пізнавальний процес студентів. Гармонійне комбінування різних методів активізації пізнавальної діяльності підвищить ефективність засвоєння студентами матеріалу.

Основна ідея вдосконалення методики викладання дисципліни «Соціальне страхування» полягає в істотному збільшенні часу на самостійне опрацювання і вивчення окремих тем студентами та індивідуально-консультативну роботу. Це, на наш погляд, вимагає певних коректив як у процесі викладання лекцій, так і в роботі зі студентами. Враховуючи це, на лекціях доцільно розглядати ключові положення дисципліни, давати лише огляд і положення найскладніших з методологічної точки зору питання, а решту винести на самостійне вивчення. Самостійна робота може включати опрацювання окремих тем з представленням самостійно складеного студентом конспекту вивченого матеріалу.

Оскільки вивчення даної дисципліни максимально пов'язано з використанням прикладів із реальної виробничої діяльності, лекції потрібно будувати таким чином, щоб вони мали цілком визначену смислову функцію, що зумовлює комплекс пізнавальних та професійних мотивів студентів. Студента необхідно зорієнтувати на предметний і соціальний зміст практичної діяльності. Тому, перевагу слід надавати концептуально-аналітичним і проблемним лекціям. Саме проблемна лекція повинна поставити перед студентом аналітичні завдання, котрі необхідно негайно вирішувати, освоюючи навчальний матеріал і тим самим створювати творчу атмосферу, вимагаючи від студентів самостійності суджень, уміння грамотно аналізувати явища та процеси, що вивчаються. Використання таких типів лекцій, як лекції з аналізом конкретних ситуацій, лекції-бесіди дозволить підвищити ефективність сприйняття навчального матеріалу, забезпечить зв'язок теорії з практикою.

Для підвищення рівня візуального сприйняття студентами лекційного матеріалу, кожна з тем повинна бути проілюстрована за допомогою структурно-логічних схем, діаграм та рисунків, які не тільки додадуть наочності теоретичному матеріалу, а й дозволять додатково структурувати та узагальнити зміст лекцій.

В процесі підготовки лекційного матеріалу викладачеві, поряд із законодавчими актами, потрібно використовувати і наукову літературу, в тому числі зарубіжну.

Отже, враховуючи потреби Болонської конвенції, удосконалення методики викладання дисципліни вимагає підвищення ефективності засвоєння знань шляхом застосування навчальних інновацій та орієнтація студентів на практичну діяльність.

*О. М. Гребешкова, канд. екон. наук, доц.,
кафедра стратегії підприємств*

ВИКЛАДАЧІ ТА СТУДЕНТИ: НОВА ПАРАДИГМА СТОСУНКІВ ЧИ СТАРІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ШКОЛИ?

Впровадження інноваційних технологій навчання залишається актуальним питанням протягом останніх 10—15 років. Українські вищі навчальні заклади не покладаючи рук вивчають досвід зарубіжних колег, проводять активні консультації між собою на методичних конференціях, ініціюють відповідні пропозиції для державних регулюючих органів. Але незважаючи на зовнішню активну діяльність у цьому напрямку, результати цього процесу не є втішними. Цей висновок, зокрема, підтверджують такі факти: якість вітчизняної вищої освіти продовжує знижуватись; мотивовані та гарно підготовлені школярі все частіше намагаються вступити до зарубіжного університету; українські роботодавці перестають звертати увагу на вітчизняний диплом про вищу освіту, який все частіше сприймається як «галочка у біографії, яка ні про що не свідчить» [1, с. 23]; не зупиняються корупційні скандали навколо українських вузів.

Специфічним аспектом організації та активізації навчального процесу в університеті є система стосунків між викладачами та